Region Stockholm

Diarienummer
RS 2026-0023

Kulturnämnden

Budgetunderlag inför Budget 2027

ÅR 2026

Innehållsförteckning

1 Prioriterade frågor - Förvaltningschefens/VD:s kommentar....3

2 Frågor för hantering i RF i Budget 2027....4
2.1 Frågor för hantering i samband med Budget 2027....4
2.2 Förslag till justeringar av reglemente/ägardirektiv....10

3 Ekonomiska förutsättningar....11
3.1 Antaganden och förutsättningar....11
3.2 Resultaträkning....11

4 Investeringar 2027-2036....12
4.1 Antaganden och förutsättningar....12
4.2 Investeringsobjekt inom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme)....12
4.3 Investeringar utom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme)....12
4.4 Finansiering av driftskostnader för nya investeringsobjekt....12

5 Hållbarhetsbedömning för prioriterade åtgärder....12
5.1 Planerade åtgärder....12

Bilagor

Bilaga 1: Upphandlingsplan Kulturnämnden 2027-2030

Bilaga 2: KUN investeringsplan

1 Prioriterade frågor - Förvaltningschefens/VD:s kommentar

Kulturnämndens uppdrag är angeläget och mångsidigt. Det handlar om att genom ekonomisk stödgivning möjliggöra för länets invånare – inte minst barn och unga – att ta del av kvalitativ kultur. Uppdraget rör även föreningslivet och studieförbundens roll i ett samhälle i förändring, folkhögskolornas betydelse ur både ett individuellt och ett systemperspektiv, samt konstens roll i de miljöer där patienter, personal, anhöriga och resenärer vistas.

I verksamhetsberättelsen för 2025 redovisade förvaltningen översiktliga effekter av nämndens samlade insatser och hur invånare i länet varje dag kan se en föreställning, uppleva konst i tunnelbanan eller på sjukhus, delta i en förening eller upptäcka kulturarvet. Stockholms läns museum registrerar närmare 250 000 unika besök. Konserthuset når genom sina riktade satsningar drygt 45 000 barn. Närmare 600 kulturaktörer – teatrar, litteraturfestivaler, musikarrangörer, cirkus, konstutställningar, museer och dans för barn och unga – har erhållit stöd från nämnden till en tänkt publik på över 2,8 miljoner invånare. Studieförbunden rapporterar cirka 100 000 deltagare fördelat på 14 420 studiecirklar och 11 816 kulturprogram. Kollektivtrafikresenärer motsvarande 14 fyllda Globen ser den tillfälliga konsten på sju tunnelbanestationer varje dag på väg till skolan eller jobbet. Effektredovisningen kan göras längre – Region Stockholms insatser gör skillnad.

Också i den nyantagna RUFS:en pekas kulturen, folkbildningen och det rika föreningslivet ut som centrala för länets attraktivitet. För invånare, både redan boende i länet och presumtiva, och för både svenska och utländska besökare är kulturen i vid mening en magnet. I en nyligen presenterad rapport som tagits fram av kulturförvaltningen och Kreativ Sektor konstateras vidare att de kulturella och kreativa branschernas omsättning i länet överstiger 400 miljarder kronor och sysselsätter drygt 100 000 personer. Gemensamt för de 18 branscherna som spänner från scenkonst, mode, arkitektur, litteratur och kulturarv till musik och möbeldesign är den kreativa processen och skapandet. De offentliga insatserna inom konst och kultur är en av flera förutsättningar för dessa branschers framgångar, inte minst i Stockholms län.

Kulturnämndens bidragsgivning till länets kulturliv, föreningsliv och folkbildningsaktörer står inte ensam utan kompletteras av insatser från stat, kommuner, civilsamhälle och privata initiativ. Budgetunderlaget vill främst ge en översiktlig bild av läget för den del av denna mångfacetterade kultursektor som Region Stockholm ansvarar för. Det handlar främst om det fria kulturlivets fortsatta utmaningar, men också om Film Stockholm som en viktig aktör för att få filmproduktioner att välja Stockholms län som inspelningsplats. Stiftelsen Stockholms konserthus mandatbundna avtal löper ut vid årsskiftet 2026/2027 och behöver förnyas. Stockholms läns museum planerar för temporära fysiska nedslag i länets kommuner genom en turnerande utställningsmodul, vilket innebär både ett ökat investeringsbehov och viss ökning av driftskostnader. De frågeställningar som lyftes i budgetunderlaget för 2026 om procentregelns uttolkningar och möjligheten till inköp av kompletterande konst kvarstår och aktualiseras därför på nytt. I linje med trafikförvaltningens ansvar för Spårvägsmuseet menar förvaltningen att Medicinhistoriska museets samlingar bör kopplas närmare hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Stockholms läns kulturliv präglas fortsatt av delvis motsägelsefulla trender. Intresset från publiken ökar med publikrekord både för museer och scenkonstinstitutioner, men den offentliga finansieringen har stagnerat eller minskat. Intäktsökningarna via biljettförsäljning och privata medel har inte fullt ut kunnat kompensera detta, vilket riskerar att påverka tillgången till kultur av hög kvalitet för länets invånare. Region Stockholms stöd till det fria kulturlivet har ökat väsentligt 2026. Inför 2027 bedömer förvaltningen att stöden sammantaget behöver öka med ytterligare 12 miljoner kronor.

Film Stockholm firar femårsjubileum och har under sina första år som verksam aktör attraherat fler produktioner till länet, vilket gynnat både bransch och publik som i högre grad får se sin närmiljö speglas. Kulturnämnden fick 2026 i uppdrag från regionfullmäktige att öka sitt stöd till bolaget med 1,5 miljoner kronor. Förvaltningen bedömer att anslaget inför 2027 behöver öka med ytterligare 2 miljoner kronor.

Stiftelsen Stockholms konserthus och Kungliga filharmonin är på många sätt en unik institution som 2026 och 2027 firar 100-år som Stockholmarnas främsta musikaliska mötesplats. Till skillnad från

finansieringsmodeller i övriga landet svarar Region Stockholm ensam för dess offentliga finansiering. Traditionen med uppräknade mandatbundna avtal har varit en framgångsrik modell och förvaltningen föreslår att anslaget under kommande 4-års period räknas upp med 2,5 % årligen.

Stockholms läns museum har etablerat sig som en relevant och uppskattad digital kunskapskälla. Det finns ett mycket stort intresse för historia och kulturarv hos invånarna i Stockholms län, men samtidigt känner långt ifrån alla länsinvånare till Stockholms läns museum. Förvaltningen har genomfört en förstudie med stöd från innovationsfonden för att undersöka hur en utställningsmodul som binder samman det digitala länsmuseet med en fysisk närvaro i kommunerna skulle kunna se ut. Utställningsmodulen ska kunna turnera runt i länet och placeras på exempelvis idrottshallar, bibliotek, kulturhus eller entréer till kommunhus eller likande platser. Det ökade resursbehovet uppskattas till 3 miljoner i investering och 1,8 miljoner kronor i årliga driftskostnader.

Förvaltningen har även under mandatperioden haft i uppdrag att utreda hur den så kallade procentregeln för inköp av offentlig konst kan värnas, särskilt då allt fler vårdverksamheter bedrivs i privatägda fastigheter där konstnärlig gestaltning inte alltid prioriteras. En längre analys gjordes i budgetunderlaget för 2026. Förvaltningen konstaterar att de principiella frågeställningar som lyftes fortsatt fortsatt behöver analyseras. Vidare menar förvaltningen att Locum behöver ges möjlighet i sitt ägardirektiv att aktualisera konstbeståndet.

Som Region Stockholms arkivmyndighet ansvarar nämnden även för att arkivlagen och Region Stockholms egna föreskrifter följs. Region Stockholms e-arkivering behöver utvecklas vidare och Regionarkivet behöver mer utrymme för detta. Inför 2027 förutser förvaltningen ett ökat behov motsvarande ytterligare 1,8 miljoner kronor. Denna utveckling kommer att prioriteras oavsett budgetram, givet kulturnämndens lagstadgade uppdrag och nämndens ansvar som arkivmyndighet. Om budgetramen inte utökas kommer kostnadsökningarna att hanteras genom omprioriteringar inom befintliga ramar, vilket innebär minskade kulturstöd.

Att budgetunderlaget inte närmare behandlar ungdomsorganisationer, folkhögskolor och studieförbund beror inte på deras betydelse för länets kulturliv. Snarare beror det på att regeländringar på nationell eller regional nivå redan lett till förstärkta stöd. Inom samma budgetram fördelas nu stöd till åtta studieförbund i stället för tidigare tio. De nya villkoren för stöd till ungdomsorganisationer innebär att färre organisationer är berättigade att söka, men anslagsnivån har bibehållits. Region Stockholm kommer att 2027 vara ikapp med finansieringen av länets mobilitetsersättning enligt överenskommelsen inom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Ersättningen kommer framöver att räknas upp enligt LPIK.

En mer detaljerad beskrivning av de insatser som bedöms gynna kulturlivet i länet återfinns i avsnitt 2.1. Förvaltningen bedömer att de förändringar som föreslås gällande Medicinhistoriska museet och taltidningen Läns- och riksnytt innebär att nämndens anslag minskar med motsvarande belopp.

Trots anslagsökningen 2026 har Region Stockholm fortsatt de lägsta kulturkostnaderna per invånare i landet. Enligt statistik från Myndigheten för kulturanalys (Offentliga utgifter för kultur, folkbildning och medier, 2024) uppgår genomsnittet för regionernas driftskostnader för kultur till 514 kronor per invånare. Region Stockholms motsvarande kostnad är 236 kronor medan Västra Götalandsregionens uppgår till 891 kronor per invånare. Det rika och mångsidiga kulturliv som kännetecknar Stockholms län kan inte tas för givet och behöver fortsatt värnas.

2 Frågor för hantering i RF i Budget 2027

2.1 Frågor för hantering i samband med Budget 2027

1. Fortsatt utveckling e-arkiv

Region Stockholm har omfattande och värdefulla informationstillgångar – allt från information om ekonomiska transaktioner till patientjournaler. Informationshanteringen i Region Stockholm har under de senaste åren genomgått en stor förändring. Papper som tidigare varit det naturliga formatet för lagring har

ersatts av digitala informationssystem. Region Stockholms e-arkiv är lösningen för att bevara och ge långsiktig tillgång till denna information.

Kulturförvaltningen bedömer att det ökade stödet till Regionarkivet om 7 miljoner (5 miljoner 2026) för utbyggnad och utveckling av Region Stockholms E-arkiv, som finns med för planår 2027 i budgetbeslutet för 2026, fortsatt behövs. E-arkivet är nu utbyggt för att möta de närmaste årens behov av att arkivera digital information, men utbyggnaden innebär också att e-arkivets funktionalitet behöver vidareutvecklas – ett arbete som pågår. Mer digitalt arkiverad information leder dessutom till fler ärenden om utlämnande av allmän handling och ett ökat behov av att förbättra Regionarkivets digitala tillgänglighet. Kostnaderna kommer att öka i takt med fler digitala leveranser och den summa som finns i planårsdokumentet för 2027 är därför relevant.

Att överlämna digital information till e-arkivet kräver dock andra rutiner och en annan typ av styrning än den tidigare analoga informationshanteringen. Planeringen för arkivering behöver börja tidigt i systemens livscykel. Det krävs rätt styrning, rätt stöd och samordning för att göra myndigheternas överlämnande så enkelt och kostnadseffektivt som möjligt samtidigt som informationen som överlämnas är korrekt förberedd för långsiktig lagring och åtkomst. Regionarkivet arbetar nu med en generell process för hantering och leverans av digital information med arbetsnamnet e-arkiveringsplan. Alla informationssystem inom Region Stockholm som innehåller information som ska bevaras ska ingå i denna process. Syftet är att uppnå en effektiv, strukturerad och förutsägbar livscykelhantering av Region Stockholms digitala informationstillgångar. Det omfattar bland annat krav och rutiner vid införande och avveckling av system för att säkra bevarandet av informationen genom arkivering hos Regionarkivet. Kulturnämnden föreslår därför ett nytt nämndspecifikt uppdrag för 2027:

Förslag nytt uppdrag: Under perioden 2027-2029 ska Regionarkivet införa en process för löpande arkivering av digital information (data) från Region Stockholms myndigheter till Region Stockholms e-arkiv

Regionarkivet har nästan årligen budgeterat en summa för skanning av arkivmaterial. Syftet är att digitisera sådana handlingar som efterfrågas frekvent och som därmed också är extra värdefulla för Region Stockholm. Skanningstakten har av ekonomiska skäl hittills varit låg. I ljuset av en förändrad omvärld finns det ett påtagligt behov av att öka takten för skanning av arkiverad samhällsviktig information. Av det omfattande analoga arkivmaterialet Regionarkivet förvaltar kommer bara en bråkdel att kunna evakueras i händelse av kris eller krig. Det är därför en viktig beredskapsinsats att utöka skanningen.

Det pågår en konsolidering av Region Stockholms analoga arkiv. Alla myndigheter gör i ordning sina återstående analoga arkiv för att sedan överlämna dem till Regionarkivet. Det innebär ett omfattande planeringsarbete för att säkerställa att de arkiv som levereras under de kommande åren kan placeras på ett sätt som är långsiktigt effektivt för förvaltning och utlämnande. Visst internt flyttarbete behöver därför genomföras i år och under 2027, vilket innebär en tillfällig merkostnad.

Utan tillkommande finansiering kommer förvaltningen behöva omprioritera medel från bland annat utåtriktade kulturstöd till ovanstående då Regionarkivets uppdrag är lagstadgat.

Förvaltningen menade i budgetunderlaget för 2025 att utbyggnaden och utvecklingen av e-arkivet skulle innebära en permanent merkostnad om 5 miljoner kronor och därefter 7 miljoner kronor årligen för de två efterföljande åren 2026 och 2027. I budgetunderlaget för 2026 bedömde förvaltningen att behovet minskat till 5 miljoner kronor men att 7 miljoner kronor fortsatt var nödvändigt för 2027 och 2028. Till detta kommer kostnader för beredskapsskanning av arkivmaterial om 1,5 miljoner kronor 2027.

2. Det fria kulturlivets förutsättningar

Över hälften av de så kallade fria grupperna inom teater, dans, musik och cirkus har sitt säte i Stockholmsregionen – men turnerar inte bara lokalt och regionalt utan även nationellt och internationellt.

Av hävd finansieras denna del av kultursektorn gemensamt av kommun – främst Stockholms stad - Region Stockholm och staten. Förvaltningen ser med viss oro att den statliga finansieringen nu minskar och att det i allt högre utsträckning vilar på Region Stockholm och Stockholms stad att bära dess finansiering.

Som tidigare budgetunderlag påtalat präglas kulturlivet generellt, och den fria sektorn inte minst - av både generella kostnadsökningar och mer specifikt, ökade hyreskostnader. Många av de cirka 90 mottagarna av kulturnämndens verksamhetsstöd är lokalhållande aktörer. Förvaltningen har tidigare exemplifierat med aktörer som Orionteatern, Fasching och Pythagoras industrimuseum i Norrtälje. Andra aktuella exempel är Fylkingen, vars hyreskostnader ökar när de inom kort flyttar in i ABF-huset på Sveavägen, och Fastighetsverkets ökande hyror för aktörer på Skeppsholmen, där MDT fått ett hyrespåslag på elva procent och
Teater Galeasen likaså. Förvaltningen erfar att flertalet lokalhållande aktörer redan arbetar aktivt med lokaluthyrning och gästspel, och att det arbetet naturligtvis måste vägas mot den egna verksamhetens behov.

Kulturnämndens anslag för 2026 har möjliggjort ökade kulturstöd, vilket naturligtvis varit mycket positivt. Som exempel ökade verksamhetsstödet för 2026 med tio procent, och även projektstöd samt projekt- och verksamhetsstöd kultur och hälsa har ökat. Trots denna ökning – och Stockholms stads – bedömer förvaltningen läget för det fria kulturlivet i länet som fortsatt skört. Förutom offentliga anslag finansieras dessa verksamheter av egenintäkter, främst biljetter, men också av sidoverksamhet och annan privat finansiering. Förvaltningens bild är att dessa gruppers biljettpriser är väl kalibrerade och att det sker ett kontinuerligt arbete med att justera nivåerna och samtidigt kunna attrahera en mer ovan publik. Även frågan om kompletterande privat finansiering ligger högt på dessa gruppers dagordning, både i form av mer generella stöd och riktade insatser som exempelvis Folkoperans talangprogram vittnar om.

Dansområdet är relativt litet och har svaga institutionella strukturer samt fria aktörer med små resurser, och måste nu betecknas som extra utsatt. Den gemensamma kraftsamlingen för ett danskvarter i Dansens Hus lokaler pressas av förändrade villkor som riskerar att äventyra en satsning som skulle vara en viktig resurs för den samtida dansen som konstform. Förvaltningen föreslår en ökning av verksamhetsstödet med 5 miljoner kronor.

Förvaltningen ser särskilda svårigheter för kvalitativ scenkonst för barn och unga – dans och talteater – som trots hög beläggning går med underskott, eftersom kostnaderna ökar medan biljettintäkterna och gagerna inte gör det. De turnerande grupperna uppger att antalet speltillfällen minskar utanför regionens gränser, delvis för att flertalet länsteatrar nu har tydligare uppdrag att spela för barn och unga. Det gör att den marknad som de fria teater- och dansgrupperna tidigare hade nu mättas av dessa institutioner. Tio samlade speltillfällen i en kommun har ersatts av enstaka, vilket leder till kraftigt ökade reskostnader och svårigheter att hålla ihop en ensemble. Förvaltningen föreslår en ökning av subventionsstödet med 2 miljoner kronor.

Deltagandestödet är en ny stödform som introducerats under mandatperioden och som syftar till att uppmuntra barn och ungas eget deltagande i det professionella kulturlivet. Förvaltningen konstaterar att intresset för stödet är stort och att inriktningen i hög utsträckning bidrar till kulturnämndens övergripande mål om ett mer jämlikt deltagande. För budgetåret 2026 budgeterades 4 miljoner kronor. Förvaltningen föreslår en ökning av deltagandestödet med 2 miljoner kronor.

Stödet till idrotts- och friluftsorganisationer har legat relativt stilla sedan en ökning skedde i samband med pandemin, med undantag för en omflyttning gällande 4H under 2026. RF SISU organiserar närmare 3 000 lokalföreningar fördelade på 72 specialdistriktsförbund, och Friluftsfrämjandet ser ett alltjämt ökande intresse för sin verksamhet för barn och unga. Förvaltningen föreslår en ökning av stödet till idrotts- och friluftsorganisationer på distriktsnivå med 3 miljoner kronor.

Sammantaget bedömer förvaltningen att kulturnämndens verksamhetsstöd, deltagandestöd och subventionsstöd behöver öka med sammanlagt 9 miljoner kronor. Därutöver konstateras att stödet till

Idrott- och friluftslivet borde öka med 3 miljoner kronor.

3. Film Stockholm AB

Film Stockholm AB:s verksamhet finansieras sedan 2021 via kulturnämnderna i Region Stockholm och Stockholms stad. Dessförinnan organiserades de filmpolitiska insatserna i Stockholms län främst inom föreningen Film Capital Stockholm, med huvudsaklig finansiering från Stockholms stad, ytterligare ett fåtal kommuner samt Gotland och Åland. Region Stockholm gav då endast ett mindre ekonomiskt stöd till föreningens filmkommissionära verksamhet. Region Stockholm organiserade i stället sina insatser inom filmområdet genom Film Stockholm och Filmbasen, vars inriktning främst var talangutveckling för unga oetablerade filmare från länet.

Under bolagets fem första verksamhetsår har flera samproduktionsavtal tecknats, vilket innebär att filmer och dramaserier som annars skulle ha spelats in på annan ort i Sverige eller utomlands nu har tagits hem till Stockholmsregionen, i enlighet med bolagets syfte. Samtidigt har produktionskostnaderna ökat väsentligt i takt med den allmänna kostnadsutvecklingen, vilket också innebär att bolagets insatser blir mindre värda. Jämförelser med det ekonomiska utrymmet hos främst Film i Väst, men också Filmpool Nord och Film i Skåne, talar inte till Region Stockholms fördel – trots att en stor del av branschen har sitt säte i regionen.

Förutom det primära målet att fler filmer och dramaserier nu spelas in i Stockholmsregionen bidrar produktionerna till fler anställningar inom den för länet viktiga kulturella och kreativa sektorn, fungerar som skyltfönster för besöksnäringen och genererar utgifter inom andra branscher. I snitt spenderar de produktioner som Film Stockholm samproducerar fem till sju gånger mer än samproduktionsinsatsen inom branscher som restaurang, hotell och transport samt andra lönekostnader. Det finns därför enligt förvaltningens bedömning både starka kulturpolitiska och näringspolitiska motiv till att som offentlig aktör fortsatt stödja film. Som nämnts understiger Region Stockholm och Stockholms stads filmpolitiska insatser vida andra regioners, och bedömningen från 2024 kvarstår att fondens finansiering under innevarande mandatperiod behöver öka. Under femårsperioden har Film Stockholm medfinansierat 103 produktioner, varav 20 långfilmer, 14 TV-serier, 26 dokumentärer och 43 kortfilmer. Som exempel kan nämnas Vi på Saltkråkan i regi av Fredrik Edfeldt, som hittills setts av över 2 miljoner tittare.

Bedömningen är att ett ökat anslag till bolaget inte nödvändigtvis skulle leda till insatser i fler produktioner, utan snarare till att stöden till framtida enskilda projekt kan öka, vilket kan gynna projektens kvalitet och intresse för Stockholmsregionen. Enligt uppdrag från fullmäktige har Region Stockholms anslag till Film Stockholm under innevarande år ökat med 1,5 miljoner kronor. Stockholms stad har inte ökat sitt stöd under 2026. Förvaltningen bedömer att det finns skäl till att Stockholms stad och Region Stockholm fortsätter att öka sina insatser och föreslår ett ökat årligt stöd under planperioden om 2 miljoner kronor.

4. Stiftelsen Stockholms konserthus

Region Stockholm är huvudfinansiär av Stockholms konserthusstiftelse och Kungliga Filharmonikerna. Verksamheten omfattar filharmonikernas högkvalitativa konsertproduktion, talangutveckling för unga musiker, ett brett spektrum av musikaliska gästspel samt medverkan vid prestigefyllda evenemang som Nobelprisutdelningen, Almapriset och Polarpriset. Drygt 45 000 barn och unga nås av verksamhetens riktade insatser och uppemot 250 000 personer har varit publik. Inför det pågående jubileet har en omfattande donation på 100 miljoner kronor möjliggjort en fasadrenovering. Förhandlingar med Stockholms stad har resulterat i ett nytt tomträttsavtal och ökade kostnader.

Region Stockholm har sedan en längre tid skrivit uppräknade mandatbundna avtal med stiftelsen, och ett specifikt stöd till löpande underhåll har ersatt olika former av ad hoc-insatser. Förvaltningen bedömer att de långsiktiga avtalen möjliggör en högklassig verksamhet med ofta långa planeringshorisonter. En årlig

uppräkning täcker ökande kostnader i en personalintensiv verksamhet.

Kulturförvaltningen har bett stiftelsen att inkomma med ett budgetunderlag inför nästa mandatperiod med beskrivning av olika scenarier. Konserthusets styrelse menar att en uppräkning om 2,7 procent motsvarar den nivå som möjliggör planerad verksamhet och en ekonomi i balans. Lägre uppräkningar – motsvarande 1,5 och 0,5 procent – skulle enligt styrelsen leda till underfinansiering och behov av neddragningar i utbud, tillgänglighet och långsiktig utveckling, med följdverkningar på egna intäkter och extern finansiering.

Konserthusets största utgiftspost är lönekostnader. Kungliga Filharmonikerna består av 105 musiker, vilket innebär en årlig kostnad om cirka 97 miljoner kronor inklusive vikariekostnader. Bedömningen är att en orkester av den storleken krävs både för att kunna spela all symfonisk repertoar och för att kunna attrahera de främsta världsartisterna. Övriga kostnader bedöms som effektiviserade. I analysen beskrivs konsekvenserna av en årlig uppräkning som understiger den faktiska kostnadsutvecklingen. Styrelsen menar att följdverkningarna accelererar: minskat konstnärligt utbud, minskad attraktionskraft och svagare publikintresse, vilket till slut förstärker budgetgapet.

Förvaltningen konstaterar att underhållsbidraget om sex miljoner kronor har legat stilla under en längre tid och behöver öka till 6,5 miljoner kronor. Förvaltningen ser inte heller skäl att ifrågasätta verksamhetens analyser, men föreslår mot bakgrund av jämförelser med andra liknande verksamheter en årlig ökning med 2,5 procent, vilket motsvarar 4,4 miljoner kronor 2027, 4,4 miljoner kronor 2028, 4,6 miljoner kronor 2029 och 4,7 miljoner kronor 2030.

5. Stockholms läns museum i hela länet

Intresset för historia och kulturarv är mycket stort hos invånarna i Stockholms län, men samtidigt känner få till Stockholms läns museum. Som digitalt museum är verksamheten extremt tillgänglig men kan också upplevas som osynlig. Förvaltningen märker tydligt att fysisk närvaro i form av programaktiviteter och samarbeten ger ett stort utslag på antalet besökare till museets digitala produkter.

Under 2025 genomförde kulturförvaltningen en förstudie med stöd från Region Stockholms innovationsfond för att undersöka hur en utställningsmodul som binder samman det digitala länsmuseet med en fysisk närvaro i kommunerna skulle kunna se ut.

Utställningsmodulen är tänkt att berätta om Stockholms läns historia och kulturarv på ett innovativt sätt. Modulen ska kunna turnera i länet och placeras på exempelvis bibliotek, kulturhus eller i entréer till kommunhus. Framöver skulle den även kunna placeras i vårdmiljöer, exempelvis i sjukhusentréer. Genom ny teknologi och besöksanpassad utformning kan modulen ge invånarna en museiupplevelse på ett engagerande, lustfyllt och konkret sätt. Utställningarna kommer att innehålla traditionella element som bild och text, men också interaktiva delar och berättande i form av film och ljud. Utgångspunkten tas i den digitala utställningen Tidslinjen på Stockholms läns museums webbplats. Den fysiska utställningsmodulen knyter länsmuseets kunskapskapital till människor på platsen och blir en brygga till det digitala länsmuseet. Modulen är tänkt att utgöra en utgångspunkt för programaktiviteter på de platser där den ställs upp. Dels kommer ett generellt visningskoncept att tas fram, dels kommer programaktiviteter att genomföras som anpassas till den lokala historien och de kulturmiljöer som finns på orten.

Det finns även andra fördelar med en mobil utställningsmodul. Genom att vara mobil och flexibel syftar utställningen till att bryta ner de traditionella hindren för museibesök. I stället för att människor behöver ta sig till ett museum kommer museet till dem – till deras vardagliga miljöer och offentliga rum – vilket ökar räckvidden och inkluderar nya målgrupper.

För att driva verksamheten med en mobil utställning behöver Stockholms läns museum förstärkas med en tjänst som turnéledare och programkoordinator, som arbetar med bokningar, upp- och nedmontering samt programverksamhet kopplad till utställningen. Till detta kommer produktions- och driftskostnader.

Förvaltningen bedömer att den årliga kostnaden för modulen, exklusive en investering på 3 miljoner kronor, motsvarar 1,8 miljoner kronor.

6. Kompletterande anskaffning konst

Med hänvisning till 2026 års budgetunderlag vill förvaltningen återigen lyfta att det råder brist på konst till vårdens miljöer, och att det vore önskvärt med ett politiskt ställningstagande om vilka lokaler – regionägda eller privata – och vilken typ av vårdverksamhet – regiondriven eller privatdriven – som ska ha tillgång till Region Stockholms konstbestånd. Efterfrågan är stor. Kompletterande anslag för inköp av konst vid sidan om procentregeln skulle förbättra situationen.

Procentregeln för inköp av konst infördes på 1970-talet, i en tid när i princip all vård bedrevs i Region Stockholms (dåvarande landstingets) egenägda lokaler. I dag är situationen en annan: minst 25 procent av vården bedrivs i privatägda fastigheter som inte genererar medel till inköp av konst via procentregeln, exempelvis S:t Eriks ögonsjukhus och SLSO:s olika verksamheter, men också kontorslokaler på olika adresser. Det innebär att efterfrågan på konst har ökat samtidigt som medlen för anskaffning har minskat i förhållande till vårdens omfattning. Särskilt stor är bristen på konst inom barnsjukvård, psykiatri och geriatrik.

Mot den bakgrunden bedömer förvaltningen att det är motiverat med ett kompletterande anslag för konstinköp. Anskaffning av ny konst skulle dessutom öka möjligheterna att använda äldre verk ur beståndet – verk som ibland kan upplevas som daterade eller svårplacerade. Kollektioner som omfattar både äldre och samtida konst blir i regel mycket uppskattade. Flera regioner i Sverige har motsvarande medel för inköp vid sidan om procentregeln. I Västra Götalandsregionen avsätts årligen 2,5 miljoner kronor för nyinköp vid sidan om procentregeln, medan Region Uppsala avsätter drygt en miljon kronor. Utifrån Region Stockholms storlek vad gäller befolkning och omsättning bedömer förvaltningen att ett anslag på 4 miljoner kronor bör vara rimligt. Redovisningsekonomiskt skulle medlen kunna fördelas till fastighets- och serviceförvaltningen, som i sin tur ger kulturförvaltningen i uppdrag att genomföra kompletterande inköp i enlighet med reglementet. Därtill behövs ett förtydligande om vilken typ av fastighet som ska ha rätt att nyttja Region Stockholms konstbestånd.

7. Flytt av Medicinhistoriska museet

Kulturnämnden drev under början av 2000-talet ett medicinhistoriskt museum i Eugeniahemmet inom Karolinska sjukhusets område. Den publika verksamheten avvecklades 2005 och nämnden åtog sig att finansiera lagerhållningen av föremålen hos Svensk Museitjänst. Den operativa delen av verksamheten – katalogisering, utlån och i viss mån omhändertagande av nya föremål – drivs i dag av en vänförening. Under de senaste åren har evakueringen av de sista artefakterna från Eugeniahemmet – främst en boksamling och vissa porträtt – möjliggjorts genom tillfälligt ökat stöd från nämnden. Vissa artefakter har omhändertagits av Hagströmerbiblioteket, som är en enhet inom Karolinska institutet. Den årliga kostnaden för nämnden uppgår till 0,9 miljoner kronor.

Samtidigt driver trafikförvaltningen sedan länge ett spårvägsmuseum, då Region Stockholm bedömt att banden mellan aktuell verksamhet inom kollektivtrafik och historien ska hållas samman. Förvaltningen bedömer därför att huvudmannaskapet för Medicinhistoriska museet bör övergå till hälso- och sjukvårdsförvaltningen, inklusive anslaget från nämnden.

8. Läns och riksnytt

Kulturnämndens stödgivning riktar sig till kulturliv, föreningsliv och folkbildning. Bland de drygt 90 aktörer som uppbär verksamhetsstöd kultur från nämnden finns även taltidningen Läns- och riksnytt. Undantag från villkoren för stödet har under åren gjorts för denna aktör, som snarare borde få sitt

regionala stöd från hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Under året har frågan aktualiserats med berörd förvaltning, som fördelar stöd till Synskadades Riksförbund Stockholm Gotland – den organisation som ger ut taltidningen. Förvaltningen bedömer att undantag från nämndens villkor inte längre kan medges och att medel till aktören inte bör ges från två olika förvaltningar. Förvaltningen föreslår därför att ansvaret för Läns- och riksnytt flyttas till berörd förvaltning, inklusive anslaget för nämnden. Den årliga kostnaden för nämnden uppgår till 1,5 miljoner kronor.

	2027	2028	2029
Regionarkiv: e-arkiv	+2 (7)	(7)	(7)
Regionarkiv: beredskapsskanning	+1,5	(1,5)	(1,5)
Kulturliv: stödgivning	+9	(9)	(9)
Film Stockholm AB: ökat stöd	+2	+2 (4)	+2 (6)
Stiftelsen Stockholms konserthus: nytt avtal (Vhtbidrag + underhåll)	+4,4 + 0,5	+4,4 + 0 (9,3)	+4,6 + 0 (13,9)
Stockholms läns museum: utställningsmodul	+1,8	(1,8)	(1,8)
Medicinhistoriska museet	-0,9	(-0,9)	(-0,9)
Läns och riksnytt	-1,5	(-1,5)	(-1,5)

Siffra innan parentes visar årets föreslagna kostnadsförändring, medan värdet inom parentes visar föreslagen aggregerad kostnadsförändring fram till och med respektive budgetår.

Regionfullmäktigeuppdrag

Regionfullmäktige beslutade inför verksamhetsåret 2026 att ge kulturnämnden 4 uppdrag:

- Undersöka efterfrågan på och förutsättningarna, i dialog med trafiknämnden, för att upplåta platser i kollektivtrafiken för fri kulturutövning
- Utreda hur ett samarbetsprojekt mellan kulturarrangörer och SL kan utformas
- Utreda en finansieringsmodell för konstnärlig gestaltning och inköp som värnar enprocentsregeln,
- Bidra till skyddet av kulturarvet i händelse av kris eller krig genom att kartlägga egen kulturegendom

Kulturförvaltningen bedömer att de två förstnämnda uppdragen inte kommer att vara genomförda under året och menar i sammanhanget att uppdrag som kräver medverkan av annan förvaltning sannolikt behöver komma in i respektive nämnds verksamhetsplan för ett smidigare genomförande.

2.2 Förslag till justeringar av reglemente/ägardirektiv

Kulturförvaltningen har på begäran av regionledningskontoret föreslagit vissa justeringar av nämndens reglemente. Dessa redovisas nedan och bedömningen är att de främst är av redaktionell karaktär.

- Nämnden främjar kultur inom xxx, inte kulturen

- Stödja ett mångsidigt och kvalitativt kulturliv, främja enskildas och gruppers deltagande samt geografisk och social spridning inom föreningsliv och folkbildning genom ekonomisk stödgivning och främjande insatser.

Den föreslagna ändringen syftar till att lyfta upp den ekonomiska stödgivningen som nämndens främsta verktyg. Det tredje stycket i §1 stryks därmed då det omfattas av den nya skrivningen.

- Ansvara för att Stockholms läns museum ges förutsättningar för en ändamålsenlig verksamhet samt värna museets möjlighet att lämna självständiga yttranden över kommunernas översiktsplaner

Den föreslagna punkten 5 syftar till att synliggöra att Stockholms läns museum är en del av nämndens förvaltning samt att armlängdsavstånds principen är särskilt viktig när det gäller museers versamhet.

- Mot ersättning nämnder och bolag tjänster kopplade till förvaltningen av region Stockholms konstbestånd och anskaffning av konst och annan förvaltningsspecifik kompetens

- Den föreslagna ändringen är ett tydliggörande av det nya ansvarsförhållandet med Locum samtidigt som det fortsatt möjliggör till exempel för Regionarkivet att sälja vissa tjänster.

3 Ekonomiska förutsättningar

3.1 Antaganden och förutsättningar

Förvaltningen har följt de anvisningar för budgetunderlag inför budget 2027 som tagits fram av regionledningskontoret. Kulturnämndens verksamhet har ingen direkt koppling till demografisk utveckling.

3.2 Resultaträkning

Resultat	Utfall 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Anslag	631 387	646 898	652 898	664 552	682 691	701 325
Övriga bidrag	35 790	35 977	35 477	35 977	35 977	35 977
Övriga intäkter	33 429	30 447	30 447	29 253	29 253	29 253
Verksamhetens intäkter	**700 606**	**713 322**	**718 822**	**729 782**	**747 921**	**766 555**
Personalkostnader inkl inhyrd personal	-102 004	-111 392	-108 892	-114 632	-120 853	-124 377
Lämnade bidrag	-480 682	-480 111	-488 611	-490 717	-502 386	-516 786
Lokal- och fastighetskostnader	-36 435	-36 786	-36 786	-37 000	-37 249	-37 960
IT- och telekostnader	-12 289	-14 096	-14 096	-16 096	-16 096	-16 096
Övriga kostnader	-60 325	-69 382	-69 182	-69 217	-69 217	-69 216
Verksamhetens kostnader	**-691 735**	**-711 767**	**-717 567**	**-727 662**	**-745 801**	**-764 435**
Avskrivningar	-1 519	-1 535	-1 535	-2 100	-2 100	-2 100
Finansnetto	1 025	-20	280	-20	-20	-20
Resultat**	**8 377**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

* tkr
** Avser resultat före bokslutsdispositioner.

Anslaget är för åren 2027 till 2028 rapporterade enligt av Regionfullmäktige beslutad anslagstilldelning. Planåret 2029 har anslaget i enlighet med anvisningarna räknats upp med 2,7% vilket motsvarar förändringen mellan föregående budgetår. Personalkostnaderna har räknats upp utifrån de på intranätet publicerade indexnivåerna: timlöneindex av LPIK, samt angivna PO-påläggsnivåer för respektive år. Antalet budgeterade helårsarbeten är lika över åren.

Förvaltningen har även lagt in avtalade kostnadsökningar för Konserthuset. Den under ett antal år kontinuerliga kostnadsökningen avseende folkhögskolor har planat ut då vi nu har nått det översta steget i "trappan" för de årliga kostnadsökningarna i enlighet med överenskommelse avseende mobilitetsersättning. Revideringar av mobilitetsstödets storlek kan komma att göras årligen utifrån SKR:s LPIK, men det har i nuläget inte aviserats några planerade kostnadsökningar för budgetperioden på SKR:s hemsida.

Resultaträkningen är rapporterad i balans med resultatkrav för samtliga år.

Inom angivna anslagsramar ser förvaltningen, som presenteras utförligt i andra avsnitt i detta budgetunderlag, både utmaningar och möjligheter som bedöms prägla dess uppdrag. Dessa kommer endast delvis att kunna genomföras inom fullmäktiges beslutade ram. Som framgår av tabellen ovan ökar nämndens anslag inför 2027 med 17,6 miljoner kronor, varav cirka 5,5 miljoner kronor beräknas gå till förvaltningens kostnader för löneöversyn och avtalsbundna kostnader för exempelvis lokalkostnader samt kostnader för IT- och telekostnader.

Utöver de i avsnitt 2.1 beskrivna eventuellt anslagspåverkande områdena kommer kulturförvaltningens

kostnad för köpta tjänster från serviceförvaltningen att öka påtagligt. Utöver ordinarie kostnadsuppräkning för de tjänster som nu köps från serviceförvaltningen kommer kulturförvaltningen sannolikt tillföras kostnader motsvarande cirka 1 - 1,5 miljoner kronor när förvaltningen enligt beslut i regionfullmäktige tar steget in i nyttjande av gemensamma tjänster IT.

4 Investeringar 2027-2036

4.1 Antaganden och förutsättningar

Förvaltningen föreslår en investeringsplan baserat på ett antagande om en i grunden oförändrad budgetnivå under planperioden, med undantag för år 2027. Det året föreslås en investering utöver tidigare investeringsplan på +3 miljoner kronor avseende en utställningsmodul för Stockholms läns museum, vilket innebär att total investeringsbudget år 2027 föreslås vara 6 miljoner kronor. Från år 2028 och framåt föreslås investeringsnivån åter vara totalt 3 miljoner kronor årligen.

Inga index har använts.

4.2 Investeringsobjekt inom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme)

Kulturnämnden har 2026 ett budgeterat investeringsutrymme på 3 miljoner kronor. Investeringarna består vanligtvis av ersättningsinvesteringar, till allra största del avseende IT-utrustning, möbler, förvaringslösningar samt utrustning för hantering av Region Stockholms konst. Investeringarna bedöms nödvändiga för genomförande av verksamheten.

Kulturnämnden föreslår att investeringsutrymmet fortsätter vara tre miljoner kronor årligen.

4.3 Investeringar utom plan (tidigare beslutat investeringsutrymme)

En investering på tre miljoner kronor år 2027 gällande en utställningsmodul för Stockholms läns museum.

4.4 Finansiering av driftskostnader för nya investeringsobjekt

Finansiering av driftskostnader för det tillkommande investeringsobjektet utställningsmodul till Stockholms läns museum ingår i den årliga kostnad som beskrivs i avsnitt 2.1.

5 Hållbarhetsbedömning för prioriterade åtgärder

5.1 Planerade åtgärder

Kulturnämndens investeringar bedöms inte ha någon tydlig påverkan på växthusgasutsläppen för 2027.